



DE MENS ALS MAAT

1. Inleiding.

Nieuwe verkiezingen staan voor de deur. Om voor de kiezer en voor de fractie duidelijkheid te creëren aan welke speerpunten de PvdA Voerendaal de komende raadsperiode wil werken, is dit verkiezingsprogramma opgesteld. Het borduurt voort op het verkiezingsprogramma 2018-2022 en is waar nodig door de ontwikkelingen van afgelopen 4 jaar aangepast. Het behandelt in hoofdlijnen een aantal voor de PvdA belangrijke zaken. Deze benadering is o.a. ingegeven doordat Voerendaal steeds door een coalitie bestuurd wordt, die bestaat uit meerdere partijen. Een coalitie waar overigens ook oog dient te zijn voor redelijke voorstellen en meningen vanuit de oppositie. Een gepolariseerde raad, zoals zich de afgelopen periode heeft ontwikkeld, is daarvoor niet wenselijk.

Een integer bestuur is daarbij een vast baken, terwijl de menselijke maat het uitgangspunt is. De toeslagenaffaire heeft nogmaals aangetoond dat het model “regel is regel” en het uitgangspunt van de goede moeten onder de kwade leiden, kan leiden tot maatschappelijk en menselijk onaanvaardbare situaties. Daarnaast is het belangrijk dat burgers zoveel mogelijk worden betrokken bij het te voeren beleid. Ons uitgangspunt is dat inwoners, verenigingen, ondernemers en de gemeente samen hun leefomgeving ontwerpen. Dat vraagt dus om actieve deelname van inwoners van de gemeente Voerendaal.

2. Corona

Al twee jaar zucht de maatschappij nu onder de gevolgen en beperkingen van de Coronapandemie. Deze crisis heeft laten zien dat we elkaar heel hard nodig hebben. Velen van ons hebben voor het eerst gevoeld hoe het is om vrijheden te verliezen, om geïsoleerd te zijn of om op jezelf te zijn aangewezen. Maar we hebben ook gezien hoe mensen elkaar kunnen vinden, hoe we samen de uitdagingen van onze tijd beter aan kunnen pakken en hoe fijn het is als iemand soms de helpende hand uitsteekt. Het is niet individualisme wat ons door de crisis helpt, maar saamhorigheid. Niet de marktwerking, maar de extra hulp voor sectoren die het moeilijk hebben. De coronacrisis laat zien: als het menens wordt, dan hebben we elkaar nodig en is Voerendaal van iedereen. Als PvdA Voerendaal geloven wij in die saamhorigheid, in ‘wij’ in plaats van ‘ik’ en in bijzondere aandacht voor iedereen die extra aandacht nodig heeft. Wij staan voor een sterke lokale overheid die er is voor iedereen in Voerendaal. Wij bieden optimistische, realistische oplossingen voor de grote uitdagingen waar we in Voerendaal voor staan. Voor nu en voor de toekomstige generaties.

3. Sociaal domein

Preventie

We willen dat de gemeente met kracht inzet op preventie, dus zoveel mogelijk voorkomen dat er problemen ontstaan. Als dat niet lukt, en dat zal vaak het geval zijn, willen we voorkomen dat de problemen erger worden, dit doen wij door het tijdig bieden van facilitering, ondersteuning en hulp, waarbij we de eigen kracht en eigen regie niet uit het oog verliezen. Uiteraard willen we ook dat de

gemeente inwoners die hulp en ondersteuning nodig hebben snel en goed faciliteert zonder overbodige bureaucratische rompslomp.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De sociale teams moeten de kernen en buurten waarin ze werken goed kennen en goed toegankelijk zijn voor inwoners, zodat, indien wenselijk snel en adequaat kan worden ondersteunt en de noodzakelijke hulp kan worden verleend. Daarbij staat de hulpvraag van de inwoner centraal.
- We willen dat de sociale teams voldoende kennis en menskracht hebben om actief in te zetten op het voorkomen en of beperken van problemen van de inwoners.
- Sociale teams van zorg en welzijn werken samen en zetten actief in op preventie in een vroeg stadium.
- Mantelzorgers zijn belangrijk in onze samenleving, we ondersteunen ze maximaal en ontlasten ze als dat wenselijk is door middel van respijtzorg.
- Wij zijn voorstander van een Coronafonds om de opgelopen achterstanden als gevolg van COVID 19 pandemie in te lopen.

Jeugdzorg

De jeugdzorg neemt een bijzondere plaats in binnen het sociaal domein. Met name preventie in de jeugdzorg heeft hoge prioriteit. Kind en ouders kunnen en mogen ervan uitgaan dat hulp altijd geboden wordt. Door vroegtijdig te signaleren vermijden we zo mogelijk dure zorg en kan het kind vooral kind zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan actief bevorderen dat de uitvoering van sociale regelingen door de gemeente uitgaan van vertrouwen in de inwoner. Dat doen we door te toetsen of dit uitgangspunt voldoende is vastgelegd in verordeningen en beleidsregels. Als dat niet het geval is, stellen we voor om dat vertrouwen in de inwoners tot uitgangspunt te maken.
- Te kort aan geld is geen reden om noodzakelijke hulp te weigeren. We helpen eerst het kind en leggen daarna bestuurlijke verantwoording af.
- Er zijn geen wachtlijsten voor jeugdzorg.
- De PvdA Voerendaal wil dat kinderen in een vertrouwde en veilige omgeving kunnen opgroeien zonder pesten of uitsluiting.

Mee doen

Iedereen heeft er recht op om volwaardig mee te doen in onze samenleving. Dit geldt vooral voor mensen met een beperking, maar ook voor jongeren en ouderen met problemen. Zeker als het gaat over meedoen op de arbeidsmarkt. Dat is nog lang niet het geval. Het meer inclusief maken van de samenleving is voor ons een speerpunt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Wij maken samen met de inwoners een voorstel dat er op gericht is mensen met een beperking in staat te stellen volwaardig mee te doen aan de samenleving. Het gaat dan bijvoorbeeld om kansen op de arbeidsmarkt, toegankelijke gebouwen en voorzieningen, de buitenruimte, maar ook informatieverstrekking die rekening houdt met mensen die niet goed kunnen zien, of ouderen die internet niet of nauwelijks gebruiken.
- We willen dat de inwoners en speciaal de inwoners die voor ondersteuning zijn aangewezen op hulp van de gemeente, actief en tijdig worden betrokken bij de (uitvoering) van het beleid.

- We stellen voor extra te investeren in activiteiten die gericht zijn op het bevorderen van de sociale samenhang in kernen. De gemeente sluit hierbij primair aan bij activiteiten die vanuit de inwoners zelf ontstaan.
- Een plek voor de niet-verenigings-gebonden jeugd.
- We investeren in 'Doelgroepenvervoer' bijvoorbeeld voor ouderen, om onder andere vereenzaming tegen te gaan. De buurtbus waarmee vrijwilligers ouderen vervoeren naar de Burgerij is hier een goed voorbeeld van.
Het stimuleren van brede accommodaties zodat kruisbestuiving tussen onderwijs, verenigingen, gezondheidsorganisaties en cultuurbeleving wordt gestimuleerd.

Armoedebestrijding

Armoede beperkt inwoners in hun ontplooiing en heeft negatieve effecten op hun welzijn. Financiële zorgen veroorzaken stress, dragen bij aan een sociaal isolement en beperken kansen. Wij willen het ingezette beleid op het gebied van armoedebestrijding en schuldhulpverlening continueren. Er moet daarnaast specifieke aandacht zijn voor kinderen die opgroeien in armoede en senioren. Elk kind moet mee kunnen doen met sport, cultuur, ontmoeten en schoolreisjes. Ook als je opgroeit in een arm gezin. Zo willen wij ons blijven inzetten voor maatwerkondersteuning, zwemlessen, aanschaf computers, jeugdsport- en cultuurfonds en senioren participatie. Daarvoor werken we samen met scholen, het consultatiebureau en maatschappelijke partijen, jeugdsport- en cultuurfonds. Kinderen mogen niet in ontwikkeling worden geremd door financiële zorgen van hun ouders. En ouders en grootouders mogen niet in een isolement raken door schaamte of omdat ze onvoldoende mogelijkheden hebben om deel te nemen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- PvdA Voerendaal is voor het instellen van een noodfonds voor inwoners die in acute financiële problemen belanden.
- De menselijke maat in alle contacten:
 - * het resultaat geldt en niet de uitvoering van regels.
 - * één (ambtelijk) aanspreekpunt bij vragen en verzoeken.
- Maatwerk,, een betere dienstverlening afgestemd op de individuele situatie in plaats van inzetten op rechtmatigheid bij uitkeringsafhankelijkheid.

Minimum loon naar 14 euro

De PvdA Voerendaal wil een verhoging van het wettelijk minimumloon naar 14 euro per uur. Door het verhogen van het minimumloon kan armoedeproblematiek structureel worden aangepakt. Zeker wanneer de daaraan gekoppelde uitkeringen en AOW ook worden verhoogd naar een eerlijk en leefbaar niveau. Het niveau dat ook door de Europese Commissie wordt geadviseerd. Voor de gemeente betekent dit dat ze niet meer met lapmiddelen het probleem van armoede hoeft te verzachten. Voor de mensen betekent dit dat ze fatsoenlijk kunnen rondkomen, ook al blijft het geen vetpot. Ze moeten zich minder zorgen maken. Hebben minder stress en voelen zich beter.

4. Water, natuur en landschap

Het buitengebied is de schatkist van de gemeente Voerendaal. Het is de basis voor het heerlijk wonen, werken en recreëren in de gemeente Voerendaal. Toch wordt de aantrekkelijkheid van dit landschap regelmatig bedreigd door bijvoorbeeld het verdwijnen van landschapselementen zoals graften en bermen. Deze negatieve ontwikkelingen dienen gestopt te worden. Op dit moment missen we een samenhangend gemeentelijk beleid ten aanzien van het landschap. De kern van het gemeentelijk beleid ten aanzien van het buitengebied dient de volgende uitgangspunten te hanteren:

- a. Duurzaamheid
- b. Zorgen voor een intrinsieke drive voor de beheersorganisatie, gericht op het belang van de natuur
- c. De agrariërs zullen gestimuleerd dienen te worden om dienstbaar te zijn aan dit streven

De PvdA Voerendaal vindt dan ook dat we de verantwoordelijkheid voor onze omgeving terug moeten halen naar de gemeente en de burger, met name door het gevoel te creëren dat een goed en mooi landschap iets van jezelf én van ons samen is. Dit standpunt is ook ingegeven door verwaarlozing van het toezicht door de gemeente op het behoud van graffen en bermen.

We noemen als verdere mogelijkheden om de negatieve ontwikkelingen te stoppen:

- Het beheer van plantsoenen en stukken landschap door burgers.
- Het oprichten van een of meer coöperaties met dit doel.
- Maar ook bijvoorbeeld het adopteren van een boom in een park.

Daarbij zou de gemeente moeten initiëren en ondersteunen.

Wat zou de gemeente verder kunnen doen?

We noemen een aantal zaken:

- Wat goed is behouden en zelfs beter maken.
- Waken over het aantasten van de graffen en bermen.
- Het IKL opnieuw gaan subsidiëren (t.b.v. overhoeken, vogels, kleine diersoorten).
- De inpassingsverplichting van boerderijen in het landschap zo nodig gaan afdwingen.
- Stel een gemeentelijk landschapsfonds in voor initiatieven van burgerbeheer.
- Een knooppuntensysteem voor wandel- en fietspaden.
- De gemeente dient meer gebruik te maken van subsidies, die vanuit Europa mede door de provincie worden beheerd (rode en blauwe diensten), mede ter ondersteuning van vorengenoemde zaken.
- Aanpakken van grote wateroverlastlocaties : Ransdaal, Voerendaal, Retersbeek/Weustenrade.
- Ook aanpakken van de vele individuele knelpunten.
- Landbouwtransitie combineren met wateroverlastbestrijding en landschapontwikkeling.
- Aanleg landschapselementen.
- Het planten van bomen om hittestress tegen te gaan.
- Adequaate bosbeheer Hearen- en Cortenbacherbos.

4. Cultuur

Cultuur brengt ons bij elkaar, inspireert, laat ons kritisch kijken en draagt bij aan onze ontwikkeling. Het samen genieten van cultuur bouwt bruggen tussen mensen en meningen en draagt bij aan het voorkomen van gescheiden werelden. Cultuur moet kortom van ons allemaal zijn en niet enkel weggelegd voor de 'elite'. Voerendaal kent een rijk cultureel verenigingsleven. Dat koesteren we. Toch is het in deze tijd moeilijk om jongeren daarbij te betrekken. Nieuwe cultuuruitingen, maar ook de nieuwe sociale media, vragen om een andere benadering. De wensen en interesses van met name jongeren veranderen daardoor. Ook voor deze nieuwe cultuur- en kunstuitingen dient de gemeente oog te hebben. Met name een voorziening als de bibliotheek dient zich verder door te ontwikkelen om te kunnen inspelen op de veranderende behoeftes en nieuwe technieken.

Wat wil de PvdA Voerendaal?

- Dat de gemeente oog heeft voor nieuwe kunst- en cultuuruitingen en deze faciliteert.
- Dat de gemeente Voerendaal een volwaardige hoofdvestiging voor de bibliotheek behoudt en deze voldoende toegankelijk houdt. Vernieuwing en modernisering blijven daarbij belangrijk, zodat zij haar rol in de huidige samenleving kan blijven vervullen.
- Meer murals zoals bij de spoorbrug aan de Hoolstraat.
- Investeren in initiatieven zoals het Zomerfestival.

5. Verkeer

Hoofddaders en haarvaten. Voerendaal heeft slechts verbindingswegen en erftoegangswegen. Echte transitwegen zijn er, behalve de autowegen, niet. Slechts op een beperkt aantal wegen mag harder dan 30 km worden gereden. Dit zijn:

- de lijn Heerlerweg, Valkenburgerweg, Klimmenderstraat,
- de lijn Bergseweg, Hogeweg
- en de Midweg/Karstraat, een gedeelte van de Ransdalerstraat en de Putweg.

Dit zijn de wegen die als verbindingswegen gebruikt en soms misbruikt worden.

Wat is er aan de hand?

De 30km wegen en sommige verbindingswegen worden regelmatig gebruikt als sluiproute voor doorgaand verkeer. Dit zorgt voor een overbelasting van deze wegen die hiervoor niet zijn ingericht. Daarnaast wordt het gebruik van deze wegen door landbouwmachines steeds intensiever. Niet in aantal, maar landbouwmachines leveren regelmatig problemen op omdat deze steeds groter worden. Vanuit de bedrijfsvoering zijn deze ontwikkelingen begrijpelijk, maar regelmatig staan de landbouwmachines vast of worden er spiegels stuk gereden. Door dit alles komt de veiligheid in het gedrang en huizen worden nog steeds overmatig aan trillingen bloot gesteld. Kortom de leefbaarheid in de huizen en op straat wordt aangetast.

Verkeerde keuzes

Zijn er wel goede keuzes gemaakt in het verleden, zoals:

- 30 km-zones zonder enige controle.
- Herinrichting wegen met geparkeerde auto's als verkeersremmers.
- Onvoldoende tegenhouden van doorgaand verkeer.

Wat gaan we daaraan doen?

De PvdA Voerendaal ziet de volgende oplossingen:

- Doorgaand vrachtverkeer verbieden.
- Regelmatig controle op de meest kwetsbare plekken op de 30km wegen.
- Samen met de agrariërs en loonwerkbedrijven oplossingen zoeken voor de overlast (bijvoorbeeld bezien hoe het beheer van het landschap en de bewerking van de akkers kan plaats vinden met behulp van machines die minder overlast veroorzaken in de straten).
- Parkeerbeleid aanpassen op een aantal 30km wegen.
- Investeren in goede verkeersveiligheid en bereikbaarheid.
- Veilige wandel- en fietsverbindingen in heel Voerendaal.
- Uitvoeren actieplan verkeer met prioriteit aan Putweg, Heerlerweg en Kerkstraat.
- Afsluiten van veldwegen voor doorgaand gemotoriseerd verkeer.

6. Duurzaamheid

Als PvdA Voerendaal staan wij voor een duurzame leefomgeving, voor nu, maar zeker ook voor de toekomst. Duurzaamheid is een breed begrip, want naast energiebesparing en het opwekken van duurzame energie gaat het ook over een prettige leefomgeving. De PvdA wil zich actief inzetten op verschillende gebieden van duurzaamheid om zo een mooie en leefbare gemeente te realiseren. Wij wonen in een bijzonder gebied met een aantrekkelijk en divers aanbod: we hebben cultuur, natuur, recreatie en toerisme.

Wat willen we bereiken?

Wij verkeren duidelijk in een overgangssituatie wat betreft de energievoorziening. Naast het bestaande gemeentelijk initiatief voor het plaatsen van zonnepanelen dient de gemeente de burgers in initiatieven op het gebied van duurzaamheid actief te ondersteunen.

- Fossiele energie wordt zoveel mogelijk vervangen door lokale duurzame energie.
- Het rijk moet zonnepanelen op (fabrieks)daken verplicht stellen.
- Een beperkt aantal zonnenvelden in Voerendaal MITS:
 - Op de juiste plek en goed ingepast.
 - Opbrengsten ook naar de lokale gemeenschap gaan.
- Ook inzetten op zonnepanelen op de huurwoningen.
- We zetten in op actieve voorlichting over de mogelijkheden van energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden zoals een duurzaamheidscoach en een goede informatievoorziening.
- Ondersteuning bij het oprichten van coöperaties voor mensen die geen geschikte daken hebben voor zonnecollectoren.
- Stimuleren dat gebouwen worden uitgevoerd vanuit het cradle-to-cradle principe.
- Afkoppelen van regenwaterafvoer eventueel in combinatie met het stimuleren (met het waterschap) van lokale regenwateropvang.
- Duurzaam en fairtrade inkopen zodat we zeker weten dat er geen kinderhandje aan te pas komt en de milieudruk zo klein mogelijk is.
- Initiatieven stimuleren om huizen, enz. van het gas af te koppelen.

7. Huisvesting

Parkstad is een krimpgebied. En hoewel de krimp afvlakt blijven er op de schaal van Zuid-Limburg afspraken staan over het al dan niet kunnen bouwen van nieuwe woningen. De huidige afspraken zijn echter voor de inwoners van Voerendaal te knellend. Door generiek af te spreken dat we niets meer aan de woningvoorraad toevoegen ontstaat er een scheefheid ten opzichte van waar vraag naar is. Er zijn in Parkstad gebieden waar de leegstand prominent groot is terwijl er binnen de gemeente Voerendaal behoefte is aan met name woningen voor:

- Starters (met betaalbare huurwoningen).
- Seniorenhuisvesting t.b.v. senioren die kleiner willen gaan wonen maar wel in eigen omgeving (inclusief aanwezige mantelzorg) wil blijven wonen.

De PvdA Voerendaal wil daarom dat de gemeente hier actief voor gaat strijden door:

- Een aanpassing van de regionale afspraken waardoor bouw van de gewenste woningtypen in Voerendaal mogelijk blijft.
- Nog actiever splitsing in meerdere woningen mogelijk te maken van grote (soms goeddeels) leegstaande carréboerderijen en andere markante (vaak historische) gebouwen. Op die manier wordt ook leegstand voorkomen.

8. Vluchtelingen

In Nederland worden vluchtelingen met een verblijfstatus verdeeld over alle gemeenten. Ook in de gemeente Voerendaal zijn de afgelopen jaren diverse vluchtelingen gehuisvest en ook in de toekomst zal dit nog gebeuren. Het is zaak zo snel mogelijk deze vluchtelingen hun weg en hun plek te laten vinden in onze mooie gemeente. De gemeente Voerendaal dient hiertoe een actief beleid te gaan voeren, ook al in de periode dat de vluchtelingen nog begeleid worden door het (mede) direct activeren van een sociale schil rondom de vluchtelingen. Een belangrijke rol is hier weggelegd voor het welzijnswerk.

9. Financieel

Voerendaal heeft er de laatste jaren veel voorzieningen bij gekregen. Gemeenschapshuizen werden vernieuwd of gerealiseerd. De ontwikkeling van het project Open Club Klimmen vordert gestaag, tevens wil de gemeente investeren om een basisschool in elke kern te behouden. Pleinen en veel wegen zijn of worden opgeknapt. Burgerijen zijn de afgelopen jaren gerealiseerd in elk dorp. Kortom, er is en wordt heel wat geld gestoken in een goed voorzieningenniveau. En dit heeft natuurlijk een prijskaartje. Met een hoog voorzieningenniveau zoals in de gemeente Voerendaal, liggen de lokale lasten aan de hogere kant in vergelijking met omliggende gemeenten. De reservepositie van de gemeente Voerendaal is de afgelopen jaren verbeterd en dit ondanks een fors investeringsprogramma. We kunnen dan ook niet anders dan concluderen dat Voerendaal een financieel gezonde gemeente is met een meerjarig sluitende begroting.

Wat vindt de PvdA Voerendaal belangrijk om financieel gezond te blijven?

- Je blijft alleen baas over je eigen uitgaven als je begroting helder en op orde is. We hebben een sluitende begroting zoals wettelijk voorgeschreven.
- De goedgekeurde begroting 2022 – 2025 vormt de basis voor de komende jaren.
- Incidentele middelen (eenmalig) kunnen alleen worden ingezet voor incidentele uitgaven. Voor structurele uitgaven (meerjarig) is ook structurele dekking nodig in de begroting. Zo houden we ook onze begroting meerjarig in balans.
- De begroting is realistisch. We doen ons uiterste best om de maatschappelijke doelen waarvoor we geld hebben gereserveerd ook binnen de gestelde tijd af te ronden. En we geven niet meer uit dan we hebben.
- Blijft er geld over, dan komt dit terug naar de Raad om hierover een besluit te nemen.
- We houden ons aan de gemeentelijke financiële normen. We zorgen voor voldoende weerstandsvermogen, het reservepotje voor slechtere tijden.

10. Zelfstandigheid gemeente

Belangrijk is of de gemeente in staat is voor de toekomst de belangen van haar burgers naar behoren te behartigen. Bij de benadering van dit probleem zal zowel omhoog (samenwerking) als omlaag (bevoegdheden naar de dorpen) gekeken moeten worden. De schaal van de gemeente en de samenhang en de verknoping met de omringende gemeenten speelt een belangrijke rol bij het 'omhoog kijken'.

Een groot aantal gemeenschappelijke regelingen zijn aangegaan om deze taken te kunnen uitvoeren. Gemeenschappelijke regelingen waarvan je je steeds moet vragen hoeveel de gemeente Voerendaal daar aan heeft en er uiteindelijk voor betaalt.

Als we 'omhoog kijken' zal voor ons het uitgangspunt zijn dat de zeggenschap over zaken die in de verschillende kernen spelen zo veel mogelijk ook binnen die kernen moet kunnen worden besloten. Zo

dient bezien te worden of het mogelijk is om de bevoegdheid tot het doorvoeren van kleine wijzigingen in bestemmingsplannen over te dragen aan een kern. Uiteraard alles binnen de financiële en juridische grenzen waarbinnen de gemeente dient te opereren en natuurlijk zonder het geheel van de gemeente tekort te doen.

Wat de PvdA Voerendaal betreft mag de discussie over zelfstandigheid stevig en objectief gevoerd worden. Hoe kunnen we de kwetsbaarheid van een kleine ambtelijke organisatie opheffen. Voor ons moet het vooral gaan over:

- Hoe blijf ik zo dicht mogelijk bij de inwoners van de verschillende kernen van Voerendaal en ten aanzien van welke onderwerpen is dit belangrijk? Hoe houd ik de menselijke maat in stand?
- Hoe regel ik de zaken die voor onze inwoners belangrijk zijn, maar niet lokaal te organiseren zijn?

PvdA afdeling Voerendaal